

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 566/2017-33

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 28. marca 2018 v senáte zloženom z predsedníčky Marianny Mochnáčovej a sudcov Petra Brňáka a Milana Ľalíka prerokoval prijatú sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátom JUDr. Daliborom Motyčkom, Štefánikova trieda 52, Nitra, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Nitra v konaní vedenom pod sp. zn. 17 C 131/2010 pri rozhodovaní o trovách konania a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDAKOVANÉ] na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Nitra v konaní vedenom pod sp. zn. 17 C 131/2010 pri rozhodovaní o trovách konania p o r u š e n é b o l i .

2. Okresnému súdu Nitra v konaní vedenom pod sp. zn. 17 C 131/2010 p r i k a z u j e konať bez zbytočných priet'ahov.

3. [REDAKOVANÉ] p r i z n á v a finančné zadost'učinenie v sume 300 € (slovom tristo eur), ktoré je Okresný súd Nitra p o v i n n ý zaplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Nitra j e p o v i n n ý uhradiť [REDAKOVANÉ] trovy právneho zastúpenia v sume 312,34 € (slovom tristodvanásť eur a tridsaťštyri centov) na účet jej právneho zástupcu JUDr. Dalibora Motyčku, Štefánikova trieda 52, Nitra, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Vo zvyšnej časti s'ťažnosti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. I. ÚS 566/2017-10 z 8. novembra 2017 v časti prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) s'ťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „s'ťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Nitra (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 17 C 131/2010 (ďalej len „namietané konanie“).

2. Z obsahu s'ťažnosti vyplýva, že na okresnom súde prebiehalo napadnuté konanie, ktorého predmetom je určenie, že hlasovanie na podpisových listinách podielových

spoluvlastníkov bytov a nebytových priestorov je neplatné. V predmetnom konaní vystupuje sťažovateľka ako žalobkyňa v 2. rade, pričom žalobca v 1. rade zoberal svoj návrh späť a v tejto časti okresný súd konanie zastavil. Okresný súd priznal žalovaným náhradu trov konania v uplatnenej sume 2 741,52 €. Sťažovateľka a žalobca v 1. rade napadli uznesenie odvolaním, ktoré bolo napokon odvolacím súdom aj zrušené 30. júna 2017 z dôvodu nezákonného postupu okresného súdu.

3. Základom opísaného skutkového stavu, z ktorého sťažovateľka vyvodzuje porušenie označených práv, je nezákonný postup okresného súdu pri rozhodovaní o trovách konania, ktorý vyústil aj do neprimeranej celkovej dĺžky konania (7 rokov). Sťažovateľka podala aj dve sťažnosti na prietahy predsedníčke okresného súdu, ktorá uznala jej sťažnosti za dôvodné. Prietahy v konaní vyvolávajú u sťažovateľky stav právnej neistoty, pretože konanie nie je od roku 2010 právoplatne skončené.

4. Na základe uvedenej argumentácie sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd rozhodol vo veci samej nálezom, v ktorom vysloví, že jej základné práva upravené v čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 ústavy a právo upravené v čl. 6 ods. 1 dohovoru boli postupom okresného súdu v napadnutom konaní porušené. Súčasne navrhuje, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu konať bez zbytočných prietahov a priznal jej náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 5 000 eur. Napokon sa domáha aj priznania náhrady trov právneho zastúpenia.

5. Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vyzval 23. novembra 2017 predsedníčku okresného súdu, aby sa vyjadrila k otázke vhodnosti ústneho pojednávania, a zároveň ju vyzval, aby sa vyjadrila k sťažnosti.

6. Predsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení sp. zn. Spr. 1493/2017 z 30. januára 2018 doručenom ústavnému súdu 12. februára 2018 okrem iného uviedla:

„Pod sp. zn. 17 C/131/2010 je na Okresnom súde Nitra vedené konanie na základe žaloby žalobkýň 1./ [REDAKOVANÉ], 2./ [REDAKOVANÉ], o neplatnosť hlasovania, zvolania schôdze, neplatnosť zmluvy o výkone správy, ktorá bola podaná na súd dňa 26.5.2010. Žalobkyne v žalobe označili na strane žalovaných 30 fyzických osôb.

Z dôvodu späťvzatia žaloby v plnom rozsahu bolo uznesením súdu č.k. 17C/131/2010-606 zo dňa 21.6.2012 konanie v merite veci zastavené a zároveň bolo rozhodnuté o náhrade trov konania. Žalobkyne dňa 23.8.2012 podali voči uzneseniu odvolanie, avšak iba čo do rozhodnutia o náhrade trov konania, ostatní účastníci odvolanie voči rozhodnutiu nepodali.

Predmetom ústavnej sťažnosti sú prieťahy v konaní, ktoré vznikli po vydaní rozhodnutia o zastavení konania, ktoré doposiaľ nenadobudlo právoplatnosť pre procesné nedostatky súvisiace s doručovaním rozhodnutia a odvolania všetkým žalovaným, vyriešením nejasnosti ohľadne splnomocnenia advokáta [REDAKOVANÉ] zo strany niektorých žalovaných, zmätočnosťou vyčíslenia trov konania, ako aj úmrtím niekoľkých žalovaných po vydaní rozhodnutia resp. aj pred jeho vydaním. Z dôvodu týchto procesných nedostatkov bol predmetný spis dva krát vrátený z Krajského súdu v Nitre bez rozhodnutia o odvolaní ako predčasne predložený /dňa 1.3.2013 a 28.3.2014/. Tretí krát bol spis predložený odvolaciemu súdu dňa 24.5.2017, odkiaľ sa vrátil dňa 3.8.2017 spolu s uznesením č.k. 25 Co 221/2017-736 zo dňa 30.06.2017, ktorým odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie v časti výroku o náhrade trov konania zrušil a vec vrátil na nové rozhodnutie. V odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu sú opätovne vytykané procesné nedostatky a poukázané na skutočnosti, s ktorými sa súd prvej inštancie doposiaľ nezaoberal. V súčasnej dobe, v intenciách rozhodnutia odvolacieho súdu, boli vo veci zabezpečené dedičské rozhodnutia po zomrelých účastníkoch konania a uznesením č.k. 17 C/131/2010-772 zo dňa 13.11.2017 súd rozhodol o pokračovaní v konaní s ich dedičmi.

Z rozsiahleho spisového materiálu t.č. o rozsahu 791 strán vyplýva že v priebehu konania súd rozhodoval o viacerých návrhoch na vydanie predbežného opatrenia a vydal 1 meritórne rozhodnutie, spis bol viackrát predkladaný odvolaciemu súdu na rozhodnutie o odvolaní voči zamietnutiu návrhov na vydanie predbežného opatrenia i na rozhodnutie o odvolaní voči rozhodnutiu o náhrade trov konania. K narušeniu plynulosti konania došlo až v období od 28.3.2014, kedy sa spis vrátil z Krajského súdu v Nitre ako predčasne predložený s pokynom na doručenie uznesenia žalovanému v 11. rade a doručenie odvolania žalovanému v 1. a 11. rade, do 23.1.2015, kedy sudkyňa za účelom odstránenia vytykaných procesných väd predložila spis vyššiemu súdnemu úradníkovi, ktorý však od 23.1.2015 do 4.4.2016 vo veci nekonal. Z uvedeného dôvodu bola sťažnosť na prieťahy

v konaní podaná na tunajší súd dňa 29.3.2017 a vedená pod Spr 1942/2017, vyhodnotená ako opodstatnená.

Uvedený stav dlhšie trvajúcej nečinnosti bol spôsobený vysokým počtom nevybavených vecí v oddelení sudkyne Mgr. Denisy Mesárošovej /cca 800 nevybavených vecí/, ako aj nedostatkom vyšších súdnych úradníkov, ktorí sa v zaradení do oddelenia sudkyne viackrát menili /aj v inkriminovanom období/ a v prípade ich odchodu zo súdu vznikali aj časové obdobia, počas ktorých až do prijatia nového VSÚ, pracovala sudkyňa bez VSÚ. Pritom práve okolnosti, spočívajúce v nedostatočnom personálnom obsadení súdu a neúmernej zaťažnosti sudcov a ostatných zamestnancov, majú za následok objektívnu nemožnosť vybavovať pridelenú agendu v kratších lehotách, čo sa potom prejavuje v celkovej neprímeranej dĺžke súdnych konaní. Žiaľ služobný úrad nemá aktuálne možnosti na zabezpečenie takého personálneho obsadenia súdu, ktoré by umožnilo všetky veci prerokovávať bez zbytočných prieťahov.

Pokiaľ ide o podrobný prehľad úkonov v predmetnej veci, poukazujem na chronológiu úkonov od podania žaloby až doposiaľ, ktorú vypracovala zákonná sudkyňa Mgr. Denisa Mesárošová a ktorú predkladám v prílohe.

Rozhodnutie vo veci namietaných prieťahov v konaní ponechávam na úvahe Ústavného súdu SR, pričom žiadam, aby pri rozhodovaní bolo zohľadnené, že vec bola meritórne rozhodnutá dňa 21.6.2012 (konanie zastavené na základe späťvzatia žaloby) a teda právna neistota žalobkyň, spôsobená tým, že rozhodnutie doposiaľ nenadobudlo právoplatnosť, sa reálne týka iba rozhodovania o trovách konania.“

7. Súčasťou vyjadrenia okresného súdu bola „*Chronológia úkonov vo veci sp. zn. 17 C/131/2010*

- dňa 26.5.2010 žalobkyne v 1. a v 2. rade podali na súd žalobu proti žalovaným v 1. až v 30. rade

- dňa 31.5.2010 podali žalobkyne návrh na vydanie predbežného opatrenia

- dňa 29.6.2010 súd uznesením č.k 17C/131/2010- 45 návrh na vydanie predbežného opatrenia zamietol

- dňa 23.7.2010 bolo voči predmetnému uzneseniu zo strany žalobkyne v 1. a v 2. rade podané odvolanie

- spis bol dňa 19.8.2010 predložený na rozhodnutie Krajskému súdu v Nitre dňa 20.9.2010 sa spis vrátil s tým, že je potrebné opraviť záhlavie v predmetnom rozhodnutí...

- Krajský súd v Nitre uznesením č.k. 5Co/270/2010-150 zo dňa 22.12.2010 potvrdil uznesenie Okresného súdu Nitra

- spis sa vrátil z KS v Nitre dňa 15.2.2011

- dňa 9.2.2011 žalobkyňa v 2. rade podala návrh na vydanie predbežného opatrenia

- súd uznesením č.k. 17 C/131/2010-245 zo dňa 4.3.2011 návrh žalobkyne v 2. rade na vydanie predbežného opatrenia zamietol

- dňa 28.3.2011 bolo voči predmetnému rozhodnutiu zo strany žalobkyne v 2. rade podané odvolanie

- dňa 29.3.2011 bola vypracovaná predkladacia správa a spis bol v ten istý deň predložený na rozhodnutie na Krajský súd v Nitre

- Krajský súd v Nitre uznesením č.k. 6Co/77/2011-269 zo dňa 29.4.2011 rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdil...

- dňa 25.5.2011 bol daný pokyn na doručenie rozhodnutia žalobkyni 1. a v 2. rade. Zároveň súd vyzval žalobkyne v 1. a v 2. rade na zaplatenie súdneho poplatku za žalobu a vydal uznesenie č.k. 17 C/131/2010-276, ktorým žalobkyne zaviazal na zaplatenie súdneho poplatku za návrh na vydanie predbežného opatrenia

- po zaplatení súdneho poplatku dňa 29.6.2011, súd dňa 12.7.2011 vytýčil termín pojednávania na deň 10.10.2011 o 8.30 hod.

- dňa 5.9.2011 žalobkyňa v 1. rade podala návrh na nariadenie predbežného opatrenia, ktorý nespĺňal náležitosti riadneho návrhu

- súd uznesením č.k. 17 C/131/2010-391 zo dňa 30.9.2011 vyzval žalobkyňu na doplnenie návrhu

- pojednávanie dňa 10.10.2011 bolo odročené z dôvodu práceneschopnosti konajúcej sudkyne, pričom zo strany žalobkyne v 2 rade bolo oznámené, že bude operovaná na bedrový kĺb a bude práceneschopná minimálne 3 až 4 mesiace...

- dňa 25.11.2011 žalobkyňa oznámila, že netrvá na návrhu na nariadenie predbežného opatrenia

- dňa 13.12.2011 súd uznesením č.k. 17 C/131/2010-410 konanie o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia zastavil

- na pojednávaní dňa 23.1.2012 žalobkyne v 1 a v 2. rade vzali žalobu späť v časti určenia, že samotné zvolanie schôdze, ako aj hlasovanie na týchto schôdzach je neplatné a neplatné je hlasovanie o voľbách nástupcu Služby Nitra, s.r.o. a žiadali, aby súd konanie zastavil. Právny zástupca žalovaných súhlasil so späťvzatím žaloby a zároveň si uplatnil náhradu trov konania...

- na pojednávaní dňa 2.4.2012 žalobkyňa v 1. rade vzala žalobu v celom rozsahu späť a žiadala konanie zastaviť, pričom uviedla, že bolo podané nové konanie, kde vystupuje už spoločnosť Habyter

- na pojednávaní dňa 20.6.2012 súd konanie zastavil a zaviazal žalobkyne na zaplatenie náhrady trov konania právnenému zástupcovi žalovaných...

- dňa 23.8.2012 žalobkyne podali odvolanie voči výroku o náhrade trov konania a žiadali, aby súd určil, že žiadnemu z účastníkov konania sa náhrada trov konania nepriznáva

- dňa 25.9.2012 daný pokyn na doručenie odvolania ostatným účastníkom dňa 26.10.2012 bol spis predložený na rozhodnutie o odvolaní Krajskému súdu v Nitre

- dňa 1.3.2013 bol spis z Krajského súdu vrátený späť bez rozhodnutia s pokynom na odstránenie procesného nedostatku a to nedostatočného splnomocnenia na zastupovanie žalovaných, ktoré neobsahuje potrebné náležitosti...

- dňa 4.2.2014 bol spis opätovne predložený Krajskému súdu v Nitre

- dňa 28.3.2014 sa spis vrátil... bez rozhodnutia s pokynom na odstránenie procesného nedostatku, nakoľko doposiaľ nebolo doručené uznesenie súdu žalovanému v 11. rade a zároveň nebolo doručené odvolanie žalobkýň žalovanému v 1. a 11. rade

- dňa 23.1.2015 bol daný pokyn pre VSÚ na realizáciu úkonov v zmysle pokynov Krajského súdu v Nitre

- dňa 4.4.2016 VSÚ realizoval úkony v zmysle pokynu... a nariadil doručiť uznesenie žalovanému v 11. rade a žalovaným v 1 a 11. rade odvolanie žalobkýň

- dňa 15.6.2016 sa súdu vrátili základy v doručení žalovaným v 3., 5. a 8.rade, ktorým bolo omylom doručované odvolanie žalobkýň a z ktorých závad súd zistil, že zomreli

- dňa 16.6.2016 sa zásielka od žalovaného v 11. rade vrátila s označením adresát neznámy

- dňa 16.6.2016 súd vyžiadal z MÚ Nitra úmrtné listy a zisťoval adresu žalovaného v 11. rade cez REGOB
- dňa 28.6.2016 sa k odvolaniu žalobkyni vyjadril žalovaný v 1. rade
- dňa 13.1.2017 bola po zistení adresy žalovaného v 11. rade zásielka doručovaná na novú adresu
- dňa 27.1.2017 boli súdu predložené z MÚ Nitra úmrtné listy...
- dňa 24.5.2017 predložený spis Krajskému súdu v Nitre
- dňa 3.8.2017 sa spis vrátil z Krajského súdu... spolu s uznesením č.k. 25 Co/221/2017-736 zo dňa 30.6.2017, ktorým odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie v časti týkajúcej sa výroku o náhrade trov konania zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie...
- dňa 22.8.2017 z dedičského oddelenia OS Nitra vyžiadané dedičské spisy po neb. žalovaných
- dňa 13.11.2017 bolo vydané uznesenie č.k. 17 C/131/2010-772, o pokračovaní v konaní s dedičmi zomrelých žalovaných
- dňa 27.11.2017 doručované uznesenie stranám konania t.č. sa čaká na doručenky a správoplatenie uznesenia.“.

8. V zásade rovnaké skutočnosti týkajúce sa chronológie úkonov okresného súdu a účastníkov konania zistil aj ústavný súd z obsahu sťažnosti a súdneho spisu, ktorý mu bol doručený z dôvodu previerky 7. marca 2018.

9. Právny zástupca sťažovateľky vo svojom stanovisku z 2. marca 2018 k vyjadreniu predsedníčky okresného súdu doručenom ústavnému súdu 6. februára 2018 okrem iného uviedol:

„Po preštudovaní predmetného vyjadrenia uvádzame, že predmetom podanej ústavnej sťažnosti sú prietahy, ktoré vznikli po vydaní Uznesenia OS Nitra, sp.zn. 17C/131/2010-606 a to konkrétne po podaní odvolania zo dňa 23.08.2012, ktorým sťažovateľ a žalobca v 1. rade napadli uznesenie v časti výroku o náhrade trov konania (bod 1.4. a nasl. sťažnosti).

Teda pre posúdenie prietáhov v konaní je potrebné skúmať najmä procesný postup Okresného súdu Nitra po podaní predmetného odvolania, je však nemenej podstatné skúmať procesný postup súdu v celom konaní, nakoľko skoršie procesné pochybenia mali jednoznačne priamy vplyv na vznik sťažovateľom napádaných prietáhov.

Vo všeobecnosti možno konštatovať, že konkrétne prietahy v konaní vznikli približne od 01.03.2013, kedy bol spis prvýkrát vrátený z Krajského súdu bez rozhodnutia (bod 1.9. a nasl. sťažnosti).

Následne po viac ako 8 mesiacoch od doručenia splnomocnení od [REDACTED] (doručené dňa 23.05.2013) bol spis opakovane predložený Krajskému súdu dňa 04.02.2014, ktorý sa opätovne vrátil z Krajského súdu bez rozhodnutia dňa 28.03.2014, tak ako to vyplýva z prehľadu priloženého k vyjadreniu.

Dňa 23.01.2015 bol daný pokyn pre VSÚ na realizáciu úkonov v zmysle opakovaného vrátenia spisu z Krajského súdu, teda takmer po 9 mesiacoch, ako je zrejmé príslušný VSÚ začal vo veci konať po viac ako 12 mesiacoch.

Nie je teda pravda, že by k prietahom v tomto konaní došlo až v období od 28.03.2014, nakoľko zo spisu nesporne vyplýva, že skoršími procesnými vadami spôsobenými Okresným súdom Nitra, došlo k opakovanému vráteniu spisu z Krajského súdu, pričom následnou nečinnosťou príslušného VSÚ prietahy v konaní pokračovali.

Pre úplnosť si dovoľíme uviesť, že predmetné konanie nie je ku dnešnému dňu právoplatne rozhodnuté.

Záverom uvádzame, že akékoľvek a všetky skutkové ako aj právne tvrdenia k veci sme dostatočným a úplným spôsobom špecifikovali v podanej Ústavnej sťažnosti zo dňa 13.10.2017, na týchto skutkových ako aj právnych záveroch zotrávame v celom rozsahu.“

10. Podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd so súhlasom účastníkov konania upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

11. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv nerozhoduje iný súd.

12. Sťažovateľka sa sťažnosťou domáhala vyslovenia porušenia jeho základného práva upraveného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

13. Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a obsahom práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (m. m. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03). Z tohto vyplýva, že právne východiská, na základe ktorých ústavný súd preskúmava, či došlo k ich porušeniu, sú vo vzťahu k označeným právam v zásade identické.

14. Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (rovnako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak, ako právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04).

15. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Táto povinnosť súdu a sudcu vyplýva z čl. 17 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), ktorý určuje, že súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu

a iných osôb, ďalej z § 157 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby sa mohlo rozhodnúť rýchlo a hospodárne, spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania (obdobne predtým § 6 a § 100 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku účinného do 30. júna 2016).

16. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, IV. ÚS 99/07) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna, faktická, prípadne procesná zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva ústavný súd v rámci prvého kritéria prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02, IV. ÚS 187/07). Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj sťažnosť sťažovateľky.

16.1 Predmetom konania pred okresným súdom bolo určenie, že „*hlasovanie - podpisová listina zo dňa 22.01.2010 - nástupca fy HABYTER je Službyt Nitra a takisto podpisová listina zo dňa 06.05.2010 - nástupca fy HABYTER je Službyt Nitra sú neplatné...*“, ako aj určenie „*neplatnosti zmluvy o výkone správy medzi vlastníkami bytového domu na ulici [REDAKOVANÉ] a spoločnosťou Službyt Nitra, s.r.o.*“, v ktorom sťažovateľka vystupuje v procesnom postavení žalobkyne v 2. rade, ktorá bola v konaní zastúpená matkou [REDAKOVANÉ] (č. 1. 1 v spise). Konanie o merite veci však bolo zastavené z dôvodu späťvzatia žaloby sťažovateľkou a žalobkyňou v celom rozsahu, ale ešte nenadobudlo právoplatnosť vo vzťahu k niektorým žalovaným pre ich úmrtia. Rozhodovanie o náhrade trov konania nemožno zásadne považovať za právne a skutkovo zložitý proces, ktorý by kládol na všeobecný súd zvýšenú náročnosť (obdobne IV. ÚS 17/03, IV. ÚS 240/05). Predsedníčka okresného súdu vo svojom stanovisku tiež nekonštatovala právnu ani skutkovú zložitosť konania.

16.2 Správanie sťažovateľky je druhým kritériom, ktoré sa uplatňuje pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným prieťahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Podľa zistenia ústavného súdu sťažovateľka zastúpená matkou neprispela k zbytočným prieťahom pri rozhodovaní o náhrade trov konania, avšak je potrebné podotknúť, že konanie sa začalo predovšetkým na základe jej iniciatívy, a neskôr okresný súd konanie o jej návrhu musel zastaviť, pretože svoj návrh vzala späť.

16.3 Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, bol postup okresného súdu v napadnutom konaní. Zo sťažnosti, spisového materiálu a z vyjadrení účastníkov konania vyplýva, že okresný súd o náhrade trov konania rozhodol uznesením z 20. júna 2012, v ktorom vyslovil, že sťažovateľka je povinná uhradiť žalovaným v 2. až 9. rade a v 11. až 31. rade trovy konania v sume 2 741,52 €. Na základe odvolania podaného sťažovateľkou (žalobkyňou v 1. rade) Krajský súd v Nitre (ďalej len „krajský súd“) v odvolacom konaní uznesením č. k. 25 Co/221/2017-736 z 30. júna 2017 predmetné uznesenie okresného súdu zrušil z dôvodu nedostatočného odôvodnenia a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie 3. augusta 2017 a nové rozhodnutie (medzitým bol spis 1. marca 2013 vrátený späť z krajského súdu bez rozhodnutia s pokynom na odstránenie procesného nedostatku, a to nedostatočného splnomocnenia na zastupovanie žalovaných, ktoré neobsahuje potrebné náležitosti, následne 28. marca 2014 sa spis vrátil z krajského súdu bez rozhodnutia) s pokynom na odstránenie procesného nedostatku, pretože dosiaľ nebolo doručené uznesenie súdu žalovanému v 11. rade a zároveň nebolo doručené odvolanie žalobkyni žalovanému v 1. a 11. rade, následne 4. apríla 2016 boli realizované úkony v zmysle pokynu krajského súdu a 15. júna 2016 sa okresnému súdu vrátil spis pre chyby v doručení zásielky žalovaným v 3., 5. a 8. rade, ktorým bolo omylom doručované odvolanie žalobkyni, na základe čoho okresný súd zistil, že zomreli. Obdobne 16. júna 2016 sa zásielka od žalovaného v 11. rade vrátila s označením adresát neznámy, a okresný súd si preto vyžiadal z Mestského úradu Nitra úmrtné listy a zisťoval adresu žalovaného v 11. rade cez „REGOB“. Okresný súd teda v období presahujúcom štyri a pol roka síce vykonával procesné úkony, ale nerozhodol ešte o trovách konania. Z uvedenej

chronológii procesných úkonov okresného súdu vyplynulo jednak obdobie úplnej nečinnosti okresného súdu v trvaní viac ako 24 mesiacov (od 28. marca 2014, keď sa spis vrátil k odvolacieho súdu bez rozhodnutia s pokynom na odstránenie procesného nedostatku, až do 4. apríla 2016, keď boli realizované úkony v zmysle pokynu odvolacieho súdu – doručovanie uznesenia žalovanému v 11. rade a žalovaným v 1. a 11. rade odvolanie žalobkyní, ale aj jeho neefektívny a nesústreďený postup pri rozhodovaní o náhrade trov konania, keď dosiaľ jediné rozhodnutie o náhrade trov konania bolo zrušené odvolacím súdom z dôvodu nesplnenia procesných podmienok v zmysle § 389 ods. 1 písm. a) – pozri napr. body 25, 26 a 27 uznesenia krajského súdu sp. zn. 25 Co 221/2017 z 30. júna 2017.

17. Ústavný súd po komplexom posúdení všetkých okolností daného prípadu, správania sťažovateľky a postupu okresného súdu, ktorý sám uznal dôvodnosť sťažnosti sťažovateľky na zbytočné priesťahy v liste sp. zn. Spr. 1941/2017 z 18. augusta 2017, zohľadňujúc charakter veci, celkovú dĺžku jeho nečinnosti, ako aj nesprávnosť jeho postupu dospel k záveru, že v namietanom konaní došlo k zbytočným priesťahom, a preto rozhodol, že bolo porušené základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

III.

18. Ak ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vysloví, že k porušeniu práva došlo právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom, prípadne nečinnosťou, zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah, prípadne prikáže tomu, kto právo porušil, aby vo veci konal. Pretože ústavný súd zistil porušenie základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj jeho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu, prikázal mu, aby vo veci konal bez zbytočných priesťahov, a odstránil tak stav právnej neistoty, v ktorom sa nachádza sťažovateľka.

19. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva boli podľa odseku 1 porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

20. Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

21. Sťažovateľka vo svojej sťažnosti požadovala finančné zadosťučinenie v sume 5 000 €, ktoré odôvodňovala celkovou dĺžkou rozhodovania okresného súdu o náhrade trov konania po vrátení veci odvolacím súdom, ktorá presiahla päť rokov, ako aj tou skutočnosťou, že *„dlhodobo udržiavaný(á) v stave právnej neistoty, ktorá sa má odstrániť právoplatným rozhodnutím vo veci samej“*.

22. Ústavný súd pri rozhodovaní o finančnom zadosťučinení vzal do úvahy najmä charakter predmetu konania, ako aj skutočnosť, že sťažovateľka nepriznanie trov žalovaným odôvodnila reálne aj tým, že preukázateľne neboli právne zastúpení advokátom pre nedostatočné splnomocnenia. Z uvedených dôvodov považoval ústavný súd za odôvodnené priznať pre sťažovateľku sumu 300 € ako primerané finančné zadosťučinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde, pretože jeho cieľom nie je umožniť sťažovateľke vrátiť finančné prostriedky za prípadné platenie trov konania, ktoré si spôsobila navyše sama podaním návrhu a následne jeho späťvzatím, ale iba nahradiť vzniknutú nemajetkovú ujmu v dôsledku nesprávnej činnosti okresného súdu.

23. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľky, ktoré neboli jej právnym zástupcom vyčíslené, ústavný súd

vychádzal z príslušných ustanovení vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) a priznal sťažovateľke náhradu trov konania pred ústavným súdom v sume 312,34 € (2 úkony právnej pomoci po 147,33 €, t. j. prevzatie a príprava zastúpenia, a podanie sťažnosti na ústavnom súde, 2 x paušálna náhrada hotových výdavkov po 8,44 €), ktorú je okresný súd povinný zaplatiť na účet advokáta do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu (§ 31a ods. 1 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 CSP a § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde).

24. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, nadobudne toto rozhodnutie právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e: Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok; to neplatí, ak rozhodnutím orgánu medzinárodnej organizácie zriadeného na uplatňovanie medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná, vznikne Slovenskej republike povinnosť v konaní pred ústavným súdom znovu preskúmať už prijaté rozhodnutie ústavného súdu (čl. 133 ústavy).

V Košiciach 28. marca 2018